

Sygn. akt III U 165/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 kwietnia 2014r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Piotr Witkowski
Protokolant:	sekr. sądowy Beata Dzienis

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 23 kwietnia 2014r. w Suwałkach

sprawy **J. Z.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o emeryturę

w związku z odwołaniem J. Z.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 7 lutego 2014 r. znak (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt III U 165/14

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzją z dnia 07.02.1014r. odmówił J. Z. prawa do emerytury.

W uzasadnieniu wskazał, że zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2013r. poz.1440) w związku z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 ze zm.) ubezpieczonemu, urodzonemu po dniu 31.12.1948r. emerytura przysługuje, jeżeli spełnił łącznie następujące warunki:

- osiągnął wiek emerytalny, wynoszący 60 lat dla mężczyzn;
- nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego;
- w dniu wejścia w życie przepisów ustawy emerytalnej, tj. 1.01.1999r., udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat, w tym okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wykonywanego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, wynoszący co najmniej 15 lat.

Zakład odmówił J. Z. prawa do emerytury, ponieważ nie udowodnił wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Na podstawie dowodów dołączonych do wniosku i uzyskanych w wyniku przeprowadzonego postępowania Zakład przyjął za udowodnione na dzień 01.01.1999r. okresy składkowe w ilości 26 lat, 8 miesięcy i 20 dni. Nie uwzględnił zaś okresu 05.04.1976r. do 31.12.1998r. jako pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, ponieważ złożone zeznania świadków nie stanowią środka dowodowego, o którym mowa w §2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r.

W odwołaniu od tej decyzji J. Z. domagał się uwzględnienia wnioskowanego okresu do stażu pracy w warunkach szczególnych. W tym zakresie powołał się na zeznania świadków.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie, uzasadniając jak w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy w Suwałkach ustalił i zważył, co następuje:

Odwołania za uzasadnione nie można było uznać.

Odwołujący się urodził się w dniu(...)

Zgodnie z art. 184 ust. 1 powołanej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31.12.1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy, tj. 1.01.1999r. osiągnęli: okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art.27.

Ustęp 2 stanowi zaś, że emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Według natomiast art. 32 ust. 4 tej ustawy, wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Tymi zaś przepisami dotychczasowymi są przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U z 1983r. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Stosownie do § 1 ust. 1 tego rozporządzenia, stosuje się ono do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymienione w § 4-15 tego rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia, zwanych dalej „wykazami”. Paragraf 2 ust. 1 tego rozporządzenia stanowi, że okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, zaś według § 4 ust. 1, pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Z powyższego wynika więc, że aby ubezpieczony mógł otrzymać emeryturę na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przy spełnieniu pozostałych warunków, musiała być przez niego wykonywana w sposób stały i w pełnym wymiarze czasu pracy przez co najmniej 15 lat, przy czym w szczególnych warunkach, to w takich, jakie są wymienione w wykazie A powołanego rozporządzenia.

Trzeba również mieć na uwadze, że w wyroku z dnia 20.10.2005r. sygn. I UK 41/05 (LEX 195788) Sąd Najwyższy wskazał też, iż wykonywanie pracy na stanowisku określonym w zarządzeniu resortowym, której nie wymieniono w wykazach A i B, stanowiących załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym, nie uprawnia do uzyskania emerytury na podstawie art. 32 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Podobnie w wyroku z dnia 1.06.2010r. sygn. II UK 21/10 (LEX 619638) Sąd Najwyższy stwierdził, iż dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Jak dalej czytamy w tym wyroku w świetle przepisów wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wyodrębnienie poszczególnych prac ma charakter stanowiskowo - branżowy. Pod pozycjami zamieszczonymi w kolejnych działach wykazu wymieniono bowiem konkretne stanowiska przypisane danym branżom, uznając je za prace w szczególnych warunkach uprawniające do niższego wieku emerytalnego. Taki sposób kwalifikacji prawnej tychże prac nie jest dziełem przypadku. Specyfika poszczególnych gałęzi przemysłu determinuje bowiem charakter świadczonych w nich prac i warunki, w jakich są one wykonywane, ich uciążliwość i szkodliwość dla zdrowia. Nie można zatem swobodnie czy wręcz dowolnie, z naruszeniem postanowień rozporządzenia, wiązać konkretnych stanowisk pracy z branżami, do których nie zostały one przypisane w tym akcie prawnym.

Sąd Okręgowy w Suwałkach w pełni zgadza się z tym stanowiskiem Sądu Najwyższego. Akceptuje je nie tylko dlatego, że wiąże swoim autorytetem ale i dlatego, że tak też uważa. Wynika ono bowiem z przepisów z przytoczonych aktów prawnych.

Sporny okres dotyczył zatrudnienia odwołującego się najpierw w (...) O. (...) L. od 05.04.1976r. do 31.12.1992r., a następnie od 01.01.1993r. do 31.12.1998r. w (...) Spółce z o.o. w W. O/O., która to spółka powstała na bazie upadłego (...). Za te okresy odwołujący się nie posiadał świadectw pracy w warunkach szczególnych, zachowały się jednak akta osobowe, z których wynika, iż przez cały sporny okres od 05.04.1976r. do 31.12.1998r. odwołujący się był zatrudniony na stanowisku mechanika. Taka nomenklatura była stosowana w obu zakładach i nie ma śladów innej nazwy zajmowanego przez odwołującego się stanowiska. W takim stanie rzeczy stanowisko mechanika nie może być rozważane pod kątem pracy w warunkach szczególnych, gdyż praca taka jedynie w przypadku wykonywania jej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w kanałach rentowych, uprawnia do zaliczenia do wykonywanych w warunkach szczególnych. Wynika to z zapisu w Wykazie A Dziale XIV, gdzie pod pozycją 16 uwzględniono prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych. Nie chodzi zatem o każdą pracę mechanika w warsztacie, na co zwrócił uwagę choćby Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku wyrok z dnia 15.01.2014 r. III AUa 774/13 (LEX 1415803), wskazując, iż z dobrodziejstwa rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43) może skorzystać jedynie mechanik, który wykonywał prace w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych (vide wykaz A dział XIV poz. 16 rozporządzenia). Wykładnia przytoczonego zapisu powinna być dokonywana łącznie z § 2 ust. 1 powołanego wyżej rozporządzenia, zgodnie z którym okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Odwołujący się nie pracował jako mechanik w kanałach remontowych.

Jednak w toku procesu odwołujący się podnosił, iż na stanowisku mechanika w rzeczywistości wykonywał prace kowala oraz spawacza. Co do tego ostatniego stanowiska to od 18.01.1983r. odwołujący się faktycznie posiadał

uprawniania spawacza elektrycznego, w związku z ukończeniem kursu podstawowego, a od 07.08.1987r. spawacza gazowego. Zeznający w sprawie świadkowie – A. S. i C. S. potwierdzili, iż odwołujący się wykonywał prace spawalnicze. Z uwagi na dużą ilość maszyn rolniczych i urządzeń musiał dokonywać napraw i remontów. Jednak przyjmując, iż jako mechanik odwołujący się rzeczywiście wykonywał prace spawacza, to nie można przyjąć, iż wykonywał ją stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a ta okoliczność jest niezbędna do zaliczenia takiej pracy do wykonywanej w warunkach szczególnych. Okresowe wykonywanie prac wymienionych w Wykazie A nie przesądza o pracy w warunkach szczególnych. Nie można bowiem pomijać faktu, iż obok prac spawalniczych odwołujący się wykonywał również prace kowala, a te nie zostały uwzględnione we wspomnianym Wykazie A. Zatem odwołujący się jako spawacz w niepełnym wymiarze czasu pracy wykonywał czynności spawalnicze, a pozostałym inne prace. W takim stanie rzeczy nie można mówić o pracy w warunkach szczególnych w aspekcie uwarunkowań zawartych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. Ponadto praca w ciężkich warunkach nie jest równoznaczna z pracą w warunkach szczególnych. Wcześniejsza emerytura jest bowiem świadczeniem szczególnym, do którego uprawnione są osoby, które spełniają wszystkie warunki przewidziane przepisami tzn. oprócz „standardowych” warunków, jakie należy spełnić przy emeryturze powszechnej – wiek i staż, dodatkowo należy wykazać m.in. 15 lat pracy w warunkach szczególnych i w tym zakresie Sąd nie może dowolnie oceniać prac na danych stanowiskach. Kwantyfikatorem są tutaj przepisy rozporządzenia oraz Wykaz A. Zatem niewykazanie, iż pracę na stanowisku wymienionym Wykazie A (w tym przypadku spawacza) świadczone stale i w pełnym wymiarze czasu pracy nie daje podstaw do zaliczenia takiego okresu do stażu pracy w warunkach szczególnych. Podobnie z wykazaniem pracy, która nie została przewidziana w Wykazie A, co w przypadku odwołującego się dotyczy prac kowalskich.

Mając więc te wszystkie względy na uwadze, stwierdzić należy, że odwołujący się nie posiada 15 lat pracy w szczególnych warunkach i tym samym nie spełnił wszystkich warunków do otrzymania emerytury na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd Sąd Okręgowy, na mocy art. 477¹⁴ § 1 kpc oddalił odwołanie.

mt